

Драгомир Милојевић, председник Врховног касационог суда и Високог савета судства

Реформа правосуђа је 25. спорна приватизација

Јавност захтева да они који су криви за неуспелу реформу одговарају, а држава је та која мора да одлучи на који начин

(Фото И. Милутиновић)

Ако нам је Европска комисија указала на 24 спорне приватизације онда је реформа правосуђа која је спроведена у Србији у тој равни – 25, ако узмемо у обзир штету која је нанета државном буџету, грађанима Србије и судијама. Држава ће морати да исплати огромну суму новца судијама које су враћене на посао.

Овако Драгомир Милојевић, новоизабрани вршилац функције председника Врховног касационог суда и Високог савета судства, наследник на тим функцијама Нате Месаровић, у разговору за „Политику” оцењује спроведену реформу.

Шта је све потребно решити да би правосуђе у Србији боље функционисало?

Постоји много проблема која треба решити да би се српско правосуђе довело на „тачну меру”. Прво што треба урадити јесте донети план активности Високог

савета судства (ВСС) за наредних неколико месеци, а потом, такође хитно, донети правилник о критеријумима и мерилима вредновања рада судија и председника судова и правилник о избору судија. Ти правилници до данас нису урађени, а основ су за било који рад.

Зар није израђен предлог?

На прошлој седници ВСС одржаној 2. априла, предлог је скинут са дневног реда. Сагласили смо се да решења која су у њему дата нису добра. Она не само да се односе на бројчане норме, већ има и доста текстуалног дела који оставља много могућности за разна тумачења. Сама та чињеница може да доведе до разних злоупотреба. Мислим да су у предлогу наведене уопштене, празне норме, без садржаја и јасних критеријума. На претходном савету је договорено да се у року од десет дана уради нови правилник. Непосредно пред почетак последње седнице, члан савета који је и члан комисије доставио је примедбе на правилник и то на неколико страна, па чланови ВСС-а нису стигли да се упознају, а самим тим ни да се изјасне о томе. На истој седници сам поставио питање да ли је реч о „минирању” рада савета или о нечем другом.

Ко ће радити на изради новог правилника?

Чланови ВСС-а. Постоји комисија у којој су, поред чланова овог тела, и други људи из струке. Њени чланови су дали предлог правилника, али ће га због наше оцене да није добар, ВСС дорадити.

Да ли су чланови ВСС-а стручни да праве критеријуме и мерила на основу којих ће се оцењивати рад других судија када су они први грешили. У анкети коју је спровело Министарство правде, српске судије су се изјасниле да треба сменили чланове Високог савет судства и изабрати нове. И ви сте их позвали да из моралних разлога то ураде?

Питање разрешења чланова ВСС је изузетно сложено, а поступак ригидан. Пре свега, члановима овог тела оставља се на вољу да сами поднесу оставке, док је други основ њихово разрешење. Значи, на предлог неког члана ВСС-а, ово тело већином гласова одлучује да ли ће против њиховог колеге, чије је разрешење предложено, бити покренут поступак. Уколико ВСС утврди да има места том разрешењу, предлог се доставља скупштини која одлучује. Ми и немамо много времена за тај поступак с обзиром на то да код чланова ВСС-а не постоји воља да поднесу оставке. Са друге стране, треба имати у виду да сви чланови ВСС-а нису у подједнакој мери учествовали у раду овог тела и да њихова одговорност, условно речено, није истог нивоа. То, наравно, никако не оправдава њихов став да ни по коју цену не желе да поднесу оставке. Посебно када и стручна јавност апелује на чланове ВСС-а из реда судија да их поднесу.

Министар Селаковић је недавно рекао да је право време да они који су учествовали у неуспелој реформи правосуђа одговарају. Какав је ваш став о томе?

Општа је оцена да реформа није успела. Имамо резолуције Савета Европе, извештаје међународних удружења судија и тужилаца... које указују на то. И Штефан Филе је рекао да реформа правосуђа тек предстоји. Јавност захтева да они који су криви за такву реформу одговарају, а држава је та која мора да одлучи на који начин. Да ли кривично или ће се, евентуално, покретати поступак за утврђивање њихове савесности и стручности у раду. Ту, наравно, највише мислим на судије које су чланови ВСС-а. Јер, штета није нанета само судијама, њиховом личном и професионалном животу. Ту има и материјалне штете коју држава мора да надокнади. Узмите само разлику у платама за судије које су враћене на посао. Не морају те судије да траже нематеријалну штету, ни камату... Проста математика: колико би добио да је радио. Уосталом, колико би држава добила да је омогућила судијама да раде док се не реши спор о њиховом статусу, што су они и тражили.

Зашто је важно изабрати нове чланове ВСС-а?

Одговор је врло једноставан: повећао би се кредибилитет ВСС-а. Дакле, поверење свих судија и оних изабраних и оних који ће тек то да буду. Положај и (не)успех судија – чланова ВСС-а, па тиме и самог ВСС-а, зависи од поверења које њихове колеге имају у њих, а очигледно је да они то поверење немају. И, свакако, стабилизovalo би се стање у правосуђу и повећало би се поверење јавности.

Шта је са усвајањем закона о мрежи судова? Чека ли се, евентуално, резултат преговора између Београда и Приштине?

У вашем питању је вероватно и одговор. Министарство правде је предлагач закона, а усваја га скупштина. Мрежу чекају и судије и ВСС. Не можемо да распоређујемо судије када не знамо где ће бити судови.

Замерају вам застаревање предмета у случају Пахомија и Илариона, као и да сте на слободу пустили групу оптужених за малверзације, који су били клијенти Владимира Цвијана, сада председника скупштинског одбора за правосуђе. Са друге стране струка вас је изабрала на место на којем се сада налазите.

У случају Илариона, поднет је захтев за разрешење свих судија који су радили на том предмету – од општинског до нивоа Врховног суда. Врховни суд је одлучивао по ванредном правном леку и одлучио у прописаном року од четири месеца. Поједине радње биле су застареле већ у моменту доношења другостепене одлуке, али је Окружни суд то превидео, намерно или случајно потврђујући ту пресуду, што је било противзаконито. И Надзорни одбор и Велико персонално веће нашли су да је све у реду, да је све рађено у складу са законом без икаквих пропуста и да нема места покретању поступка. Уставни суд је касније утврдио да је Илариону

било повређено право на слободу. Са предметом „Пахомије” нисам имао никаквог контакта. У вези са другим предметом против окривљених за малверзације који ми се, како кажете спочитава, реч је о укидању притвора. У то време, по одлуци председнице Врховног суда већали смо само о притворским предметима. Цвијан у то време није био адвокат, већ секретар кабинета председника Тадића, а када је он почео да заступа те људе, ја већ нисам радио као судија.

Мирослава Дерикоњић
објављено: 06.04.2013.